

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. balandžio 19 d.
(OR. en)

7397/21
ADD 1
LIMITE
PV CONS 4
RELEX 245

POSĖDŽIO PROTOKOLO PROJEKTAS

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA
(Užsienio reikalai)

2021 m. kovo 22 d.

TURINYS

Puslapis

Su teisėkūros procedūra nesusijusi veikla

3.	Einamieji reikalai.....	3
4.	Pietinės kaimyninės šalys	3
5.	Turkija	4
6.	Kiti klausimai	4
PRIEDAS. Į Tarybos posėdžio protokolą įtrauktini pareiškimai.....		5

3. Einamieji reikalai

Taryba apžvelgė naujausius pokyčius ES santykiuose su Rusija po sankcijų pagal ES visuotinių sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą priėmimo ir dar kartą patvirtino penkis pagrindinius principus.

Taryba trumpai aptarė padėtį Venesueloje.

Taryba trumpai aptarė įvykius Honkonge, Vakarų Balkanuose ir Sakartvele.

Taryba atkreipė dėmesį į padėtį Mianmare / Birmoje ir pritarė priimtam sankcijų rinkiniui.

Vyriausiasis įgaliotinis informavo ministrus apie pastarojo meto įvykius Etiopijoje, taip pat atnaujintas Suomijos užsienio reikalų ministro tarpininkavimo pastangas.

Švedija informavo Tarybą apie savo pirmininkavimo ESBO veiklą, susijusią su Kalnų Karabachu.

4. Pietinės kaimyninės šalys
Pasikeitimas nuomonėmis

Taryboje pasikeista nuomonėmis remiantis vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos bendru komunikatu „Atnaujinta partnerystė su pietinėmis kaimyninėmis šalimis. Nauja Viduržemio jūros regiono darbotvarkė“ siekiant atnaujinti ES strateginę partnerystę su pietinėmis kaimyninėmis šalimis.

5. Turkija
Pasikeitimas nuomonėmis

Remiantis vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos bendru komunikatu „Dabartinė ES ir Turkijos politinių, ekonominių ir prekybos santykių padėtis“ Taryboje įvyko išsami diskusija dėl ES ir Turkijos santykių, rengiantis kovo 24–25 d. Europos Vadovų Tarybos narių vaizdo konferencijai.

6. Kiti klausimai

Kinija: ministrai buvo informuoti apie Kinijos atsakomųjų baudžiamųjų sankcijų taikymą, be kita ko, ES pareigūnams, nacionalinių parlamentų nariams ir subjektams.

Ministrai buvo pakviesti į būsimą Briuselio V konferenciją dėl paramos Sirijai ir visam regionui, jų paprašyta JT žmogaus teisių taryboje Ženevoje parodyti vienybę dėl Palestinos dokumentų rinkinio.

Baltarusija: viena valstybė narė pristatė naują iniciatyvą – Tarptautinę atskaitomybės platformą Baltarusijai.

Libanas: viena valstybė narė pateikė informacijos apie šalyje besitęsiančią politinę krizę.

Iranas: viena valstybė narė informavo Tarybą apie nacionalinių ministrų apsilankymą Teherane.

Bosnija ir Hercegovina: viena valstybė narė pristatė 6 valstybių narių pasirašytą bendrą neoficialų dokumentą dėl padėties šalyje ir tolesnių veiksmų.

Buvo iškeltas AKR ir ES susitarimo teisinio pobūdžio klausimas.

Pareiškimai dėl dok. 7120/21 išdėstyti su teisėkūros procedūra nesusijusių A punktu

Dėl A punktu
sarašo 8 punkto:

Tarybos sprendimas, kuriuo nustatoma Europos taikos priemonė
Priėmimas

GRAIKIJOS PAREIŠKIMAS

„Graikija pakartoja, kad pagal Europos taikos priemonę teikiamos paramos priemonės visais etapais įgyvendinamos visapusiškai laikantis šio sprendimo nuostatų, įskaitant 33 straipsnio 2 dalies c punkte ir 56 straipsnio 2 dalyje išdėstytus principus. Taigi, trečiosios valstybės subrangovai ir (arba) subjektai gali dalyvauti įgyvendinant paramos priemonės tik tuo atveju, jei tokia trečioji valstybė nepažeidžia Sąjungos ir valstybių narių saugumo ir gynybos interesų ir laikosi tarptautinės teisės ir gerų kaimyninių santykių su valstybėmis narėmis principo.“

ŠVEDIJOS PAREIŠKIMAS.

Konstruktyvaus susilaikymo pagrindas

„Švedija prisijungs prie sprendimo nustatyti Europos taikos priemonę, kuria bus prisidėta prie ES, kaip pasaulinės taikos ir saugumo siekiančios veikėjos, vaidmens stiprinimo. Tačiau Švedija pakartoja esanti susirūpinusi dėl to, kad ETP galėtų leisti tiekti mirtį nešančią karinę įrangą ar platformas labai sudėtingomis aplinkybėmis ir politiškai jautrioje aplinkoje.

Siekdama pritarti Tarybos sprendimui, Švedija pasilieka teisę konstruktyviai susilaikyti nuo tokių paramos priemonių, kaip patvirtinta Tarybos Teisės tarnybos pareiškime. Švedijos teisė konstruktyviai susilaikyti jokių būdu nepriklauso nuo jos saugumo ir gynybos politikos pobūdžio. Bet koks tokio pobūdžio sprendimas bus grindžiamas nacionalinėmis aplinkybėmis, įskaitant siūlomos paramos priemonės kontekstu grindžiamą ir kiekvienu konkrečiu atveju atliekamą rizikos vertinimą.“

AUSTRIJOS PAREIŠKIMAS

„Dėl Tarybos sprendimo, kuriuo nustatoma Europos taikos priemonė, Austrija pabrėžia, kad šis Tarybos sprendimas jokių būdu nedaro poveikio konstruktyvaus susilaikymo pasekmėms, kaip nustatyta ES sutarties 31 straipsnio 1 dalyje.

Ši Sutarties nuostata buvo įtraukta tam, kad Sąjunga galėtų veikti net ir tuo atveju, jei ne visos valstybės narės pritaria siūlomam veiksmui BUSP/BSGP srityje. Jos vientisumas yra būtinas ES gebėjimui veikti plačiau nei numatyta Europos taikos priemonėje.

Tarybos sprendimu, kuriuo nustatoma Europos taikos priemonė, užtikrinama, kad Austrija nėra įpareigota finansuoti jokios paramos priemonės, kuri, jos nuomone, yra keblė dėl konstitucinių ar politinių priežasčių, atsižvelgiant į jos saugumo ir gynybos politikos specifinį pobūdį. Šiomis aplinkybėmis Austrija pabrėžia, kad jos įsipareigojimas, kaip nustatyta šiame Tarybos sprendime, skirti papildomą sumą kitoms paramos priemonėms, kurios nėra susijusios su mirtį nešančia karine įranga ar platformomis, yra savanoriško pobūdžio ir nedaro poveikio būsimoms tolesnėms sistemoms.

Bendrosios gairės ir siūlomi paramos priemonių prioritetai pradinio laikotarpiu (2020–2023 m.) yra neatskiriama ETP dokumentų rinkinio dalis. Šiame dokumente išdėstyti ETP užmojai: „Sąjungos, pasaulinio saugumo užtikrintojos, kuri visapusiškai išnaudoja savo potencialą užkirsti kelią konfliktams, veiksmingai reaguoti į krizes ir prisidėti prie taikos stiprinimo.“ Todėl, kaip išdėstyta bendrosiose gairėse, vienas iš svarbiausių bendrų tikslų, kurį turi atitikti siūlomos paramos šalims partnerėms priemonės, yra stiprinti šalių partnerių gebėjimą užkirsti kelią krizėms ir į jas reaguoti, taip pat prisidėti prie šių šalių atsparumo, kad jos galėtų geriau apsaugoti savo gyventojus.

Galiausiai Austrija pabrėžia, kad reikia veiksmingai įgyvendinti rizikos ir apsaugos priemonių metodiką siekiant užtikrinti, kad jokios ES suteiktos įrangos paramos gavėjas nenaudotų tarptautinės teisės, visų pirma žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės, pažeidimams.“

PRANCŪZIJOS PAREIŠKIMAS

„Prancūzija palankiai vertina tai, kad priimtas Sprendimas, kuriuo nustatoma Europos taikos priemonė (toliau – sprendimas), ir nori atkreipti dėmesį į šiuos aspektus, susijusius su sprendimo aiškinimu.

1. Ad hoc biudžeto mechanizmo taikymo sritis susilaikymo atvejais

Darbas Taryboje leido sukurti patikimą paramos priemonių valdymo metodiką, kuri suteiks visas reikiamas garantijas didesnės rizikos įrangos tiekimui.

Tačiau nuo 2018 m. vykusiose diskusijose kai kurios valstybės narės nurodė, kad dėl didesnės rizikos („mirtį nešančios“) įrangos galėtų kilti problemų jų konkrečioje padėtyje. Atsižvelgdama į tai, Taryba, remdamasi ES sutarties 41 straipsnio 2 dalimi, nusprendė išimties tvarka numatyti nukrypti leidžiančios nuostatos mechanizmą, kuris leistų toms valstybėms narėms tam tikromis sąlygomis neprisidėti prie priemonių, susijusių su įrangos, specialiai sukurtos tam, kad neštų mirtį, tiekimo finansavimu, kartu išsaugant finansinio solidarumo principą visos priemonės atžvilgiu.

Todėl šis mechanizmas suteikia lankstumo konkrečiai toms valstybėms narėms, atsižvelgiant į parengiamųjų posėdžių metu nurodytus suvaržymus, jei jos susilaiko tuo pagrindu. Juo nesiekama pakenkti valstybių narių sanglaudai joms remiant paramos priemones pagal ETP.

Pagal įrangos, kuriai taikomas šis mechanizmas, apibrėžtį ji turėtų būti suprantama kaip įranga, įtraukta į Europos Sąjungos bendrosios karinės įrangos sąrašo ML1–ML4 kategorijas, ir platformos, nurodytos ML6, ML9 ir ML10 kategorijose, jei jose įrengti ginklai, stacionari arba integruota įranga, arba kategorijose ML1–ML4 nurodyti šaudmenys.

2. ES sutarties 31 straipsnio 1 dalis

Prancūzija primena ES sutarties 31 straipsnio 1 dalies antros pastraipos nuostatas: *„Bet kuri balsuojant susilaikiusi Tarybos narė savo susilaikymą gali pateisinti padarydama oficialų pareiškimą pagal šią pastraipą. Tokiu atveju ji nėra įpareigojama taikyti sprendimo, **bet pripažįsta, kad tas sprendimas įpareigoja Sąjungą. Atitinkama valstybė narė, paisydama savitarpio solidarumo, nesiima jokių veiksmų, galinčių prieštarauti arba kliudyti tuo sprendimu grindžiamai Sąjungos veiklai, o kitos valstybės narės gerbia jos poziciją.**“* Prancūzija taip pat pažymi, kad šis mechanizmas nedaro poveikio valstybių narių pareigai aktyviai ir besąlygiškai remti Sąjungos bendrą užsienio ir saugumo politiką lojalumo ir savitarpio solidarumo dvasia, kaip numatyta ES sutarties 24 straipsnio 3 dalyje.

Valstybės narės susilaikymas pagal ES sutarties 31 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą neturi įtakos finansiniam įnašui, kurį susilaikanti valstybė vis tiek turi sumokėti, išskyrus *„išlaidų, atsirandančių dėl karinio arba gynybinio pobūdžio operacijų“* atveju, prie kurių finansavimo *„[v]alstybės narės, kurių atstovai pagal 31 straipsnio 1 dalies antrąją pastraipą Taryboje yra padarę oficialų pareiškimą, neprivalo prisidėti“*, kaip numatyta ES sutarties 41 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje.

Sprendimo 5 straipsnio 3 dalyje nustatytas *ad hoc* mechanizmas neturi įtakos šių Sutarties nuostatų aiškinimui.

Mechanizmą Taryba apibrėžia savo nuožiūra ir nukrypdamą nuo ES sutarties 41 straipsnio 2 dalies antros pastraipos, kurioje nustatyta, kad *„[t]ais atvejais, kai išlaidos nefinansuojamos iš Sąjungos biudžeto, jas finansuoja valstybės narės pagal bendrojo nacionalinio produkto dydį, jeigu Taryba vieningai nenusprendžia kitaip.“*

3. Paramos priemonės įgyvendinimas vykdant BSGP misiją arba operaciją

Paramos priemonės įgyvendinimu vykdant BSGP misiją ar operaciją, kaip numatyta sprendimo 33 straipsnio 6 dalyje, tiesiogiai padedama siekti Sąjungos saugumo ir gynybos tikslų, susijusių su jos partneriais, visų pirma Sąjungai suteikiant visos mokymo grandinės kontrolę, įskaitant instruktorių vykdomą apmokytų pajėgų aprūpinimą įranga. Šiuo atžvilgiu Sąjunga negali būti priklausoma nuo trečiųjų jėgų. Šis misijų ir operacijų vaidmuo taip pat stiprina Sąjungos stebėsenos pajėgumus Priemonėje numatytų griežtų reguliavimo priemonių kontekste. Kadangi šių BSGP misijų ir operacijų įgaliojimus vieningai priima Tarybos nariai, būtina, kad visos valstybės narės prisidėtų prie paramos priemonių, įgyvendinamų vykdant tas misijas ir operacijas.

Šiomis aplinkybėmis manome, kad sprendimo 5 straipsnio 3 dalyje numatytas mechanizmas negali būti naudojamas paramos priemonių, įgyvendinamų vykdant BSGP misiją arba operaciją pagal sprendimo 33 straipsnio 6 dalį, atveju.

4. Įnašai po susilaikymo

Sprendimo 27 straipsniu „Įnašai po susilaikymo“ nedaroma poveikio galimybei, kuria gali pasinaudoti visos valstybės narės, bet kuriuo metu pateikti pasiūlymus dėl paramos priemonių, kurioms gali būti skirtas susilaikančios valstybės narės įnašas. Be to, paramos priemonės turi tenkinti vyriausiojo įgaliojimo konkrečiai nustatytus poreikius ir Taryba jas turi patvirtinti vieningai, laikydamasi sprendimo 59 straipsnyje nustatytos procedūros.

5. Patikimas finansų valdymas ir Priemonės veiksmingumo išlaikymas

Įgyvendinant 5 straipsnio 3 dalyje numatytą mechanizmą turi būti laikomasi patikimo finansų valdymo principų ir išlaikomas Priemonės veiksmingumas, kaip nurodyta sprendimo 23 konstatuojamojoje dalyje, 11 straipsnio 6 dalyje, 27 straipsnio 5 dalyje ir 32 straipsnyje. Turi būti išsaugotas Priemonės veiksmingumas ir negali būti kliudoma Sąjungos gebėjimui tiekti 5 straipsnio 3 dalyje nurodytą įrangą paramos priemonių, dėl kurių nusprendė Taryba, gavėjams. Neturėtų būti sukurama pernelyg didelių biudžetinių ar finansinių sunkumų.

6. Testinumas Afrikos taikos priemonės atžvilgiu

Kaip patvirtinta 2020 m. liepos 17–21 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose ir atsižvelgiant į sprendimo 16, 18 ir 19 konstatuojamąsias dalis, Europos taikos priemone turi būti užtikrintas testinumas Afrikos taikos priemonės atžvilgiu. Ja siekiama sustiprinti mūsų partnerių karinius ir gynybos pajėgumus, reaguojant į seniai nustatytą poreikį vietoje, ir ja bus padidintas Europos Sąjungos misijų ir operacijų patikimumas, nes bus galima tiekti karinę įrangą mūsų partnerių pajėgoms, kurias padedame apmokyti.“

AIRIJOS PAREIŠKIMAS

„Airija yra įsipareigojusi laikytis ES BSGP, kuria remdamasi ES gali vykdyti taikos palaikymo bei konfliktų prevencijos misijas ir stiprinti tarptautinį saugumą pagal JT Chartijos principus. Nustačius Europos taikos priemonę (ETP) užtikrinamas karinės BSGP veiklos ir Afrikos taikos ir saugumo struktūros finansavimo tęstinumas.

Airija primena, kad sprendimai, kuriais nustatomos pagal Priemonę finansuojamos operacijos ir paramos priemonės, bus priimti remiantis atitinkamai pagal ES sutarties 42 straipsnio 4 dalį arba 30 straipsnio 1 dalį pateiktais pasiūlymais arba iniciatyvomis. Taip pat pažymėtina, kad tam tikromis aplinkybėmis (ir taikant griežtas apsaugos priemones) finansavimas pagal ETP gali būti naudojamas karinei įrangai, įskaitant mirtį nešančią įrangą ar platformas. Tokiomis aplinkybėmis Airija ketina pasinaudoti konstruktyvaus susilaikymo mechanizmu, todėl neprisidės prie mirtį nešančios įrangos finansavimo, kaip numatyta sprendime. Vietoj to Airija, įgyvendindama savanorišką fakultatyvų įsipareigojimą, atitinkamą įnašą skirs paramos priemonių, nesusijusių su parama mirtį nešančiai įrangai ar platformoms, biudžetui.

Airija dar kartą pakartoja savo poziciją, kad, kaip numatyta teisės aktuose, valstybė narė, kuri pasinaudoja ES sutarties 31 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatytu konstruktyvaus susilaikymo mechanizmu, neprivalo taikyti atitinkamo sprendimo, be kita ko, kiek tai susiję su finansavimu. Šiuo atžvilgiu pažymime, jog Tarybos sprendimo, kuriuo nustatoma ETP, projekte numatyta, kad konstruktyvų susilaikymą pasirinkusi valstybė narė turi skirti atitinkamus finansinius įnašus, tačiau pripažįsta, kad tai grindžiama savanorišku fakultatyviu įsipareigojimu. Airija mano, kad tai atitinka jos teisinę poziciją dėl 31 straipsnio 1 dalies. Tarybos sprendimo nuostatos dėl atitinkamų įnašų remiantis konstruktyviu susilaikymu mums bus teisiškai privalomos, tačiau norime dar kartą pakartoti, jog prie šios sistemos prisijungiamo ne todėl, kad, mūsų manymu, prisijungti privalome pagal Sutartis, o todėl, kad savanoriškai renkamės tokį sprendimą. Be to, šiuo klausimu pabrėžiame, kad Tarybos sprendimas nustatyti ETP yra išimtinis, *sui generis* ir juo nedaroma poveikio 31 straipsnio 1 dalies antros pastraipos esmei.“

MALTOS PAREIŠKIMAS

„Malta patvirtina, kad jos dalyvavimas priimant sprendimus dėl operacijų bei paramos priemonių ir prisidėjimo prie tokių operacijų ir paramos priemonių finansavimo pagal ETP nedaro poveikio jos konstitucinėms pareigoms. Malta pasilieka teisę susilaikyti, kiek tai susiję su paramos priemonėmis, kurios sudaro sąlygas tiekti mirtį nešančią karinę įrangą ar platformas, pagal ES sutarties 31 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą.“

KOMISIJOS PAREIŠKIMAS

dėl ES sutarties 41 straipsnio 2 dalies

„Komisija mano, kad Tarybos sprendimo 1 straipsnio 2 dalis negali pakeisti Sutartyse nustatytų valstybių narių ir institucijų įsipareigojimų. Vykdydama ES biudžetą pagal SESV 317 straipsnį ir, prireikus, veikdama kaip paramos priemonių pagal Europos taikos priemonę administratorė, Komisija toliau taikys ES sutarties 41 straipsnio 2 dalį, pagal kurią draudžiama iš ES biudžeto finansuoti karinio ar gynybinio pobūdžio veiksmus. Tokius veiksmus finansuoja valstybės narės.“

KOMISIJOS PAREIŠKIMAS

dėl paramos priemonių įgyvendinimo taisyklių

„Komisija pažymi, kad pagal Priemonę finansuojamų išlaidų įgyvendinimo taisyklės dar nėra patvirtintos.

Tarybos sprendimo 11 straipsnio 6 dalies b punkte nustatyta, kad šios būsimos paramos priemonių įgyvendinimo taisyklės atitiks ir garantuos tą patį patikimo finansų valdymo, skaidrumo ir nediskriminavimo lygį, kaip ir Reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (toliau – Finansinis reglamentas), jomis bus aiškiai įvardyti pagrįsti atvejai, kai reikia nukrypti nuo Finansinio reglamento taisyklių, kad būtų užtikrintas tikslinis lankstumas, ir bus užtikrinama, kad apskaitos pareigūno priimtos apskaitos taisyklės atitiktų tarptautiniu mastu pripažintus viešojo sektoriaus apskaitos standartus. Be to, pagal šią nuostatą Komitetas, glaudžiai bendradarbiaudamas su administratoriumi, nagrinėja siūlomas įgyvendinimo taisykles, visų pirma siekdamas užtikrinti, kad jos atitiktų patikimo finansų valdymo, nediskriminavimo ir pagarbos pagrindinėms teisėms principus.

Šios apsaugos priemonės yra būtinos, kad Komisija per savo tarnybas galėtų atlikti administratoriaus ir apskaitos pareigūno vaidmenį paramos priemonių srityje. Komisija patvirtina, kad įgyvendinimo taisyklės paramos priemonėms ji visada taikys laikydamasi Finansiniame reglamente įtvirtintų pagrindinių patikimo finansų valdymo, skaidrumo ir nediskriminavimo principų ir Komisijos institucinių prerogatyvų ir kad vykdydama savo veiklą ji visada užtikrins pagarbą pagrindinėms teisėms.

Jei ji manytų, kad konkrečiu atveju neįmanoma užtikrinti įgyvendinimo pagal tuos principus ir sąlygas, administratorius ir (arba) apskaitos pareigūnas, iškėlęs klausimą atitinkamu lygiu Komisijoje, informuos Komitetą apie tolesnius veiksmus.“